

UZASADNIENIE

Sprawa rozpoznana w postępowaniu uproszczonym

Powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością wniosła przeciwko pozwanej (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością pozew o zapłatę kwoty 4893,89 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie oraz kosztami procesu, tytułem zapłaty przewoźnego wynikającego z łączącej strony umowy przewozu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu, zgłosiła zarzut potrącenia i przedwczesności części roszczenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Dnia 5 października 2016r. pozwana (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zleciła powódce (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością przewóz towaru na trasie z B. do dwóch miejsc rozładunkowych w: R. i R. w (...). Załadunek miał nastąpić w dniu 5.10.2016r. w godzinach 15.00 - 20.00, a rozładunek następnego dnia w pierwszym miejscu rozładunku w godzinach 00.01 – 5.00, a w drugim miejscu od 6.00 – 10.00. Strony ustaliły wysokość należnego powódce frachtu na 560 euro, płatne 60 dni od chwili dostarczenia dokumentów transportowych.

W pkt 2 umowy strony postanowił, że za wykonanie zlecenia niezgodnie z jego zapisami zleceniobiorca – powód, zostanie obciążony kosztami poniesionymi przez zleceniodawcę - pozwaną lub karami umownymi wynikającymi ze zlecenia. W pkt 8 strony postanowiły, że w przypadku gdy zleceniobiorca nie podstawí środka transportu w wyznaczonym terminie bez wyraźnej pisemnej zgody zleceniodawcy, zostanie obciążony kwotą w wysokości frachtu.

Dowód:

- zlecenie 2016/10/05/5/MK.

Powód spóźnił się z podstawieniem pojazdu pod załadunek w B., gdzie kierowca powoda dojechał 5.10.2016r. o godzinie 22.23. Pojazd powoda wraz z towarem spóźnił się również na oba miejsca rozładunkowe. W związku z dostawą towaru, powodowi przysługiwał zwrot 31 palet. Na drugim miejscu rozładunku powód otrzymał wyłącznie 8 palet. Kierowca powoda został poinformowany, że na pozostałe 23 palety może poczekać w miejscu rozładunku, lub może je odebrać w późniejszym terminie w dowolnym magazynie firmy (...) w (...).

Dowód:

- pismo powoda, k. 13,

- zeznania świadka K. P., k. 233-234,

- pismo reklamacyjne D., k. 108-110.

W związku z opóźnieniem załadunku i rozładunku towaru, pozwana 17.10.2016r. wszczęła postępowanie reklamacyjne, które zostało zakończone przez powoda odmownie.

Dowód:

- reklamacja, k. 51 -53,

- pismo powoda, k. 13.

Powód w dniu 10.11.2016r. wystawił pozwanej fakturę Vat (...) na kwotę 2962,80zł z tytułu zapłaty za przewóz zgodne z ww. zleceniem.

Nadto w dniu 30.11.2016r powód wystawił pozwanej fakturę Vat (...) na kwotę 1931,09 zł z tytułu rozliczenia 23 palet po 15 euro oraz kosztów spedycji.

Dowód:

- faktura Vat z dnia 10.11.2016r., k. 10,

- faktura Vat z dnia 30.11.2016r., k. 11.

W związku z opóźnieniem powoda w podstawieniu pojazdu w miejscu załadunku pozwana – jako spedytor organizujący ww. przewóz, działający na zlecenie (...) została obciążona przez swojego zleceniodawcę kwotą 320 euro (stanowiącą równowartość 1384,54 zł) z tytułu kary za opóźnienie i wynagrodzenie pracowników, którzy musieli pracować w miejscu załadunku po godzinie 20.00. Pozwana w dniu 2.11.2016r. wystawiła na rzecz powódki notę obciążeniową, żądając od powoda zapłaty 320 euro (stanowiącą równowartość 1384,54 zł) tytułem poniesionej szkody.

Pozwana pismem z dnia 19.01.2017r. złożyła powódce oświadczenie o potrąceniu ww. kwoty 1384,54 zł, z wierzytelnością powódka w wysokości 2962,80zł.

Dowód:

- faktura Vat, k. 57,

- faktura Vat, k. 58,

- potwierdzenie przelewu, k. 60,

- faktura korygująca z dnia 26.08.2016, k. 59,

- nota obciążeniowa, k. 54-55,

- oświadczenie o potrąceniu, k. 82,

- zeznania świadka K. P., k. 233-234

- przesłuchanie pozwanej J. F., k. 235-236.

Powoda i pozwaną wiązała również wcześniejsza umowa - z dnia 8.08.2016r. Na jej podstawie powód wykonywał przewóz ładunku z Francji do Niemiec, na zlecenie pozwanej. W trakcie wykonywania tego przewozu powód uszkodził 15 palet.

W związku z tym pozwana – jako spedytor organizujący ww. przewóz, działający na zlecenie B.. P. (...). L. K. – została obciążona przez swojego zleceniodawcę kwotą 210 euro (stanowiąca równowartość 927,99 zł).

Dowód:

- zlecenie z 8.08.2016r., k. 70,

- list przewozowy, k. 72,

- zeznania K. P., k. 234,

- rachunek, k. 78,

- faktura Vat na rzecz B.. P. (...) L. K., k. 84,
- potwierdzenie przelewu, k. 85.

W związku z uszkodzeniem palet, pozwana w dniu 30.08.2016r. wszczęła postępowanie reklamacyjne, które zostało zakończone negatywnie przez powoda, z uwagi na niezłożenie wszelkiej wymaganej przez niego dokumentacji.

Dowód:

- reklamacja, k. 73-75,
- wydruk korespondencji e-mail, k. 97-99,
- zeznania świadka I. K., k. 227-228 oraz płyta CD, k. 229.

Pozwana w dniu 29.11.2016r. wystawiła na rzecz powódki notę obciążeniową, żądając od powódki zapłaty 927,99 zł tytułem poniesionej szkody.

Pozwana pismem z dnia 19.01.2017r. złożyła powódce oświadczenie o potrąceniu ww. kwoty 927,99 zł, z wierzytelnością powódka w wysokości 2962,80zł.

Dowód:

- nota obciążeniowa, k. 79,
- oświadczenie o potrąceniu, k. 82.

W dniu 19 stycznia 2017r. pozwana uiszczył na rzecz powódki kwotę 650,27 zł tytułem zapłaty wynagrodzenia za przewóz, w związku z fakturą Vat (...).

Dowód:

- potwierdzenie przelewu, k. 86.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu w całości.

Strony zawarły dwie umowy przewozu towaru - jedną na terenie Niemiec, a drugą z Francji do Niemiec. Zarówno powódka jak i pozwana mają swoje siedziby w Polsce. Na terenie Polski doszło też do zawarcia umów przewozu. W treści zleceń przewozowych wskazano wyraźnie, że sprawy sporne będą rozpoznawane wg prawa polskiego. Nie ulegało więc wątpliwości, że strony wybrały w pierwszej kolejności stosowanie ustawy z dnia 15 listopada 1984r – Prawo przewozowe (t.j. Dz.U. z 2000 Nr 50 poz. 601 ze zm.), a także Kodeksu cywilnego, gdyż transport miał miejsce w obszarze jednego kraju. Nadto nawet gdyby przyjąć, że strony nie dokonały wyboru prawa, to wówczas zgodnie z art. 5 ust 3 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (R. I, Dz.U. UE L z dnia 4 lipca 2008 r.) i tak należałoby stosować prawo polskie. W doktrynie trafnie przyjmuje się bowiem, że jeżeli ze wszystkich okoliczności sprawy wyraźnie wynika, że umowa – w przypadku braku wyboru prawa – pozostaje w znacznie ściślejszym związku z państwem innym niż państwo wyżej wskazane [w ust. 1 i 2 art. 5 ww. rozporządzenia], stosuje się prawo tego innego państwa. Sytuacja taka ma miejsce gdy w przewóz wykonywany na terytorium jednego państwa zaangażowane były wyłącznie podmioty pochodzące z innego państwa – tak jak jest to w rozpoznawanej sprawie. (por. Krzysztof Wesołowski Komentarz do art.1 ustawy - Prawo przewozowe teza 2 i 3 Opublikowano LEX, 2014).

W sprawie nie było sporu między stronami co do zawarcia umowy przewozu z dnia 5.10.2016r., jak i umowy z dnia 8.08.2016r. oraz wysokości frachtu, spór dotyczył zaś prawidłowości wykonania umów, istnienia i wysokości roszczenia wynikającego z faktury Vat (...), istnienia i wysokości szkody poniesionej przez pozwaną, legitymacji pozwanej do dochodzenia odszkodowania.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do sposobu wykonania umowy przewozu z dnia 5.10.2016r. ustalono, że powód nie wykonał jej w sposób prawidłowy i zgodny ze zleceniem. Jak wynikało zarówno z dowodów z dokumentów jak i zeznań świadka K. P. (2), samochód powoda nie stawił się w umówionym czasie w miejscu załadunku. Sam powód przedłożył do pozwu – pochodzące od niego pismo – z którego wynikało jednoznacznie, że samochód podstawił na załadunek o godzinie 22.23 (a więc po określonej godzinie), z uwagi na przetrzymanie pojazdu podczas rozładunku towaru poprzedzającego zlecenie pozwanej (k. 13). Nie mogło ulegać żadnej wątpliwości, że organizacyjne problemy powoda – w żaden sposób nie związane z działaniem pozwanej – jak również nie wynikające z siły wyższej, nie dającej się przewidzieć, w całości obciążają powódkę i są przez nią zawinione. Podobnie powód nie wykonał należycie umowy w zakresie terminu rozładunku w R. i R.. Jako przyczynę tego opóźnienia wskazano 2-godzinne oczekiwanie na wydanie dokumentów kierowcy na pierwszym miejscu rozładunkowym oraz konieczność wykonania 9 –godzinnej przerwy przez kierowcę. Zdaniem sądu również te okoliczności nie mogły świadczyć o braku winy powoda w nieterminowym podstawieniu pojazdu. Konieczność uwzględnienia w terminach podróży obowiązkowej przerwy kierowcy, winna być wzięta pod uwagę przez przewoźnika przy kalkulowaniu każdego przewozu. Podobnie zaakceptowane terminu załadunku czy rozładunku, powinny zostać tak skalkulowane, aby uwzględniały wszelkie czynności związane z transportem, w tym również czas na uzupełnianie i wydawanie dokumentów. Powód jako profesjonalny przewoźnik z całą pewnością zna specyfikę rynku transportowego. Jako podmiot działający w tej branży od wielu lat, powinien więc tak negocjować warunki przewozu, aby przy uwzględnieniu wszelkich związanych z nim przestoju, móc wywiązać się z przyjętych terminów. Ewentualne błędne obliczenia w tym zakresie, wchodzą w zakres ryzyka związanego z prowadzoną działalnością. Mając to na uwadze uznano, że powód – przewoźnik, ponosi odpowiedzialny za opóźnienie w przewozie przesyłki.

Zgodnie z pkt 8 umowy (k. 15), już na tej podstawie pozwana miała względem powódki wierzytelności z tytułu kary w wysokości frachtu.

Tym niemniej pozwana wywodziła swoją wierzytelności wobec powoda z tytułu szkody jaką poniosła w związku z nienależytym wykonaniem umowy. Zgłaszając w tym zakresie zarzut procesowy potrącenia pozwana zgodnie z treścią art. 6 kc zobowiązana była do wykazania istnienia szkody, jej wysokości jak i związku przyczynowego. Mimo rozpoznawania sprawy w postępowaniu uproszczonym, uznano dopuszczalność zarzutu potrącenie, gdyż zgłaszana w tym zakresie wierzytelności pozwanej, również spełniała przesłanki z art. 505¹kpc. Na tą okoliczność powołała dowody z dokumentów jak i zeznań świadka K. P. (2) oraz przesłuchania stron z ograniczeniem do pozwanej. Z załączonej do sprzeciwu faktury VAT nr (...) wynika jednoznacznie, że w dniu 13.10.2016r. spółka (...) obciążyła pozwaną kwotę 320 euro tytułem opóźnienia w podróży z dnia 5.10.2016r. do R.. Potwierdziły to również zeznania świadka K. P. (2), która wskazywała, że pozwana została obciążona kosztem 320 euro (k. 234). Podobnie przedstawiciel pozwanej J. F. (2) po okazaniu jej faktur VAT na kwotę 320 euro potwierdziła, że jest to obciążenia jakie zostało nałożone na pozwaną przez ich kontrahenta. O tę właśnie kwotę obniżył on należne pozwanej wynagrodzenie z tytułu realizacji umowy spedycji (k. 60).

Podobnie pozwana wykazywała swoją wierzytelności względem powódki wynikającą z tytułu szkody poniesionej przy wykonywaniu umowy przewozu z dnia 8.08.2016r. W trakcie transportu powód uszkodził bowiem 15 palet, co zresztą nie było przez niego zaprzeczone, a nadto wynikało z listu przewozowego (k. 72) i zeznań świadka K. P. (2). Z tego tytułu pozwana została obciążona kwotą 210 euro przez swojego zleceniodawcę, wobec którego występowała w roli spedytora. Dodatkowo na tą okoliczność pozwana przedłożyła rachunek (k. 78) wystawiony właśnie na kwotę 210 euro oraz dowód przelewu, z którego wynika potrącenie tej wierzytelności z wierzytelnością pozwanej z tytułu wynagrodzenia z umowy spedycji (k. 85).

W toku postępowania powód nie kwestionował prawdziwości złożonych dowodów, jak również nie zaprzeczyła powstałej szkodzie, zarzucając pozwanej brak legitymacji procesowej na podstawie art. 75 Prawa przewozowego. Zdaniem sądu zarzut ten nie był uzasadniony. Powoływany przez powódkę przepis odnosi się do legitymacji czynnej bądź biernej w procesie, gdy szkoda i odpowiedzialność za nią została uregulowana przepisami ustawy prawo przewozowe. W sytuacji gdy nie jest to uregulowane przepisami tej ustawy zastosowanie znajdują ogóle przepisy odszkodowawcze, a w szczególności art. 471 kc i in. Pozwana opierała swoją obronę głównie na zarzucie potrącenia, które w swej materialnej postaci dokonało się przed wszczęciem procesu. Zgodnie więc z treścią art. 498 § 2 kc wierzytelności stron umorzyły się wzajemnie do wysokości wierzytelności niższej (czyli pozwanych).

W rozpoznawanym procesie pozwana nie dochodziła od powoda żadnych roszczeń, a jedynie zgłosiła i wykazywała skuteczność potrącenia, a tym samym nieistnienie wierzytelności powoda. Swoje potrącone wierzytelności pozwana wiązała po pierwsze ze szkodą związaną z opóźnieniem w załadunku (a więc w okresie przed rozpoczęciem wykonywania umowy) oraz z uszkodzeniem palet (odpowiedzialnością nie uregulowaną w prawie przewozowym). W Prawie Przewozowym „uregulowane zostały jedynie sytuacje zaistniałe już po rozpoczęciu procesu przewozu, brak jest natomiast norm odnoszących się do niewykonania lub nienależytego wykonania umowy w okresie po jej zawarciu, a jeszcze przed rozpoczęciem przewozu, jak chociażby niepodstawienie przez przewoźnika w ustalonym z nadawcą terminie środka transportowego do załadowania przesyłki. Niewykonanie w ogóle tego obowiązku skutkuje brakiem wykonania zobowiązania, zaś podstawienie środka transportowego z opóźnieniem może spowodować powstanie szkody w wyniku np. konieczności ponownego zatrudnienia przez nadawcę osób potrzebnych do załadunku czy wynajęcia maszyn załadowniczych, a co do zasady, czynności ładunkowe należą do obowiązków właśnie nadawcy (por. art. 43). Jest to inny rodzaj szkody niż określony w art. 65 i n. PrPrzew, nieuregulowany przepisami tej ustawy. W takiej sytuacji, poprzez art. 90 PrPrzew, zastosowanie znajdują przepisy kodeksowe, a konkretnie art. 471 i n. KC” (tak w: Komentarz do art. 65 Prawa przewozowego, Szancilo 2008 wyd. 1).

Druga zgłaszana do potrącenia wierzytelność wiązała się ze szkodą w postaci uszkodzonych palet. Co oczywiste palety nie stanowiły przedmiotu przesyłki, więc również w tym zakresie art. 65 prawa przewozowego (odnoszący się do przesyłki - towaru), a w konsekwencji i art. 75 tej ustawy, nie miały zastosowania.

Co więcej nawet gdyby przyjąć, że art. 75 prawa przewozowego ma w sprawie zastosowanie, to należało podkreślić, że zgodnie z umową z 5.10.2016r. odbiorcą przesyłki była m.in. spółka (...), a więc ta sama osoba prawna, która obciążyła pozwaną kwotą 320 euro, związaną z opóźnieniem w transporcie. Zdaniem więc sądu w takiej sytuacji zastosowanie znalazła subrogacja opisana w art. 518 § 1 pkt 1 kc, dająca jednocześnie pozwanemu prawo do domagania się odszkodowania od powoda.

Uznając więc za wykazane przez pozwaną skuteczne złożenie oświadczenia o potrąceniu, wykazanie wysokości potrąconych wierzytelności, uiszczenie przez pozwaną pozostałej do zapłaty kwoty 650,27 zł (k. 86), ustalono, że pozwana całkowicie zaspokoila roszczenia powoda wynikającego z faktury (...) na kwotę 2962,80 zł.

Co do roszczenia powoda opisanego w fakturze z VAT (...) uznano je za niewykazane. Pierwsza wskazana tam kwota 1825,27 zł brutto miała wynikać z niezwróconych w związku z podróżą z dnia 5.10.2016r., 23 palet. Pozwana zaprzeczyła w tym zakresie przyjętej przez powoda wartości jednej palety – 15 euro, stwierdzając, że nie jest to cena rynkowa. Poniesienie przez powódkę takiego kosztu nie zostało również wykazane. Zarzut pozwanego okazał się trafny. Powódka istotnie w żaden sposób nie uzasadniła przyjętej wartości palet, tym samym jej wycenę należało uznać za dowolną. Odnośnie drugiej wskazanej w tej fakturze kwoty 20 euro „kosztów spedycji”, powód także nie uzasadnił swojego żądania. Tymczasem ani z wiążącej strony umowy przewozu, ani też z jakichkolwiek innych zobowiązań wiążących strony, czy też ustawy, nie wynikała możliwość dochodzenia przez powoda takiej wierzytelności. Co więcej powód w toku całego postępowania nie wyjaśnił, a tym bardziej nie wykazał słuszności swojego roszczenia w tym względzie.

Mając to na uwadze, żądanie pozwu należało uznać za niezasadne.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 kpc.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)